

DE NOORD-BRABANDER

Staan- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS-PRIJS

Voor de Stad. / 12.
Franco per post. » 14.

(Verschijnt driemaal ter week: Dingsdag, Donderdag en Zaterdag.)

ADVERTENTIEN

15 cents de regel
behalve 35 cents zegel

EEN WOORD

OVER DE

afgelopen beradslagingen.

—*—

De Kamer heeft, gelijk sinds jaren vroeger, men zou haast kunnen zeggen, naar eene verouderde gewoonte, eene tegenstrijdigheid tusschen woorden en daden aan den dag gelegd, welke alweder een bewijs levert van het weinige goede, dat van de Kamer kan uitgaan. Wanneer men de redevoeringen leest, welke ter gelegenheid van het in beradslaging nemen des eersten hoofdstuks menigvuldig zijn uitgesproken, wanneer men daarmede vergelijkt de aanmerkingen, welke van uit de sectiën talloos tegen het budget zijn gericht geworden, dan zou men op het denkbeeld moeten komen, dat dusdanige, uit alle oogpunten als gebrekkig misprezen, begrooting, door de Kamer zou worden verworpen. Men zou zich grootelijks bedriegen. Men heeft, wel is waar, drie hoofdstukken der begrooting van uitgaven afgestemd. Maar dat was zeer onnuttel bij toeval. Wij gelooven nooit dat de Kamer het daar zoo erg mede gemeend heeft. Om een voorbeeld te nemen, hoe kon zij boos zijn tegen dat der hooge collegien van staat, waar de meeste uitgaven grondwettig zijn, en overigens zeer weinig te bezuinigen valt; ten zij de Kamer edelmoedig van hare eigene reis en verblijf kosten mogte afzien? En dan dat arme budget van marine, waarover de meeste leden der Kamer, zoo zeer bevoegd zijn oordeel te vellen, als men Amsterdamsche Keukenmeid over een budget van oorlog, die arme begrooting, nauwkeurig naar de voorschriften der wet en zuinig naar verhouding der groote behoeften, opgemaakt, door een knedig en fierig directeur-generaal; ook deze moest schipbreuk vinden tegen de hooge wijsheid eener verlegenwoordiging, welke zeker hier niet gedacht heeft aan den vaderlandschen roem der Trompen en de Royens, dewijl men hunne nauwen, zonder een stuk genadebrood, van 's Rijks werven naar huis zond, niet het vooruitzigt, dat bij gebrek aan noodige materieel, koloniën en vaderland konden worden ten offer gebracht, noch eene karige zuinigheid, welke men in dit geval gierigheid zoude moeten noemen. — Doch, wij herhalen het, wij gelooven, dat het toeval, meer dan ooit, tegen Marine beslist heeft. — In verbeeld

nu, wat een geluk voor de natie, en wat eene toekomst, in de lugchelijke omstandigheden, waarin wij verkeeren, door het toeval bestuurd te worden!

Ook b. van het hoofdstuk Financien werd verworpen; waarschijnlijk ook slechts bij toeval, anders zien wij niet, waarom ook niet dat van binnenlandsche zaken werd afgestemd, of men zou ook kunnen beweerden, dat de begrooting van Binnenlandsche Zaken slechts bij toeval werd goedgekeurd. Beide begrootingen komen ten naasten bij op dezelfde lijn, met dit geringe verschil alleen, dat op het budget van Binnenlandsche het minste bezuinigd was. Ligt daar misschien de reden, waarom het werd aangenomen?

Intusschen genoeg is het, dat de Kamer, op drie geringe uitzonderingen na, eene begrooting goedsternde, die zij en in de sectiën en voor de batie der natie, openlijk had afgekeurd. En nu vragen wij, hoe moet die gedraging worden verklaard? Is de begrooting niet aannemelijk, gelijk de kamer door woorden meermalen verklaard heeft, hoe komt zij er dan toe dezelve aan te nemen? Is dezelve integenddel aannemelijk, zoo als de Kamer getoond heeft te vernemen, door dezelve goed te keuren; hoe komt men er dan toe, op hoogen toon en regering en budget met eene afkeuring en eene minachting te bejegenen, welke buiten de Kamer op de wrevelige bevolking, den nadeeligsten invloed moet uitoefenen? Ziedaar wat wij ons niet kunnen ophelderen; en wat bij vele anderen eene beweegreden is, welke ons de toekomst ongunstig doet te ontmoeten. Wij herhalen het, van dusdanige Kamer is geen heil te wachten.

TURKIJE.

Volgens eenen brief uit Konstantinopel, zouden de gedelogeerden van den Shah van Perzie de te Erzeroum aangeknoopte onderhandelingen met de plenipotentiarissen van den Sultan afgebroken hebben. Men meldt hierbij echter niet, welke de beweegredenen dazer afbreuk zijn geweest.

DUITSCHLAND.

Brieven uit Weenen melden dat de leden van den oudsten tak der Bourbons hun zomerverblijf te Kirchberg verlaten hebben om naar Görz terug te keeren. Men voegt er bij dat de Hertog van Bordeaux, die te Berlijn een uitmuntend onthaal genoten heeft, van daar naar 's Gravenhage zal vertrekken, en na een bezoek bij den Koning der Nederlanden te hebben afgelegd, te Rotterdam zal scheep gaan naar Londen. Na aldaar eenige weken vertoefd te hebben, zal hij Schotland bezoeken, en vervolgens naar Oostrijk terugkeeren.

SPANJE.

De generaal Sanz, nieuwe kapitein generaal van Catalonie, heeft den 25 September zijn commandement aanvaard. Zijne magt bestaat uit zeven of acht duizend man, behalve vijf à zes honderd miliciens uit de omstreken van Barcelona. Deze magt zou voldoende zijn om de opstandelingen tot bedaren te brengen, die niet meer dan zes duizend man sterk zijn; maar men wil de rampen vermijden, welke een gevecht in de naauwe straten dezer volkrijke stad na zich zou slepen. Om alle hinderpalen van de junta te overwinnen, zou men vele huizen door kanonschoten moeten vernielen, even als bij het beleg van Saragossa mynon doen springen, onschuldige bewoners ombrengen en de groote openbare gebouwen verwoesten.

De generaal Sanz heeft zich voor de blokkade verklaard, die sedert den 28 September begonnen is en met buitengewone hevigheid voortgezet wordt. Ook beginnen de levensmiddelen te Barcelona zeer zeldzaam te worden, en alles doet zien dat de stad het niet langer uit zal houden.

Prin heeft, na den goeden uitslag van San Andres da divisie van Anetler versolgd, die in aller haast de omstreken van Barcelona verlaten heeft, om zich naar Girona te begaven, waar de opstandelingen het zonder zijne tegenwoordigheid niet zouden hebben kunnen uithouden. Na Mataro bezet te hebben, heeft Prin zich naar Girona begeven. Maar de stad heeft wallen, zij heeft een fort genaamd Montjuich, gelijk Barcelona, en Anetler betwistte hem den ingang met een garnizoen van 3 à 4000 man. De graaf van Rours heeft zich vergenoegd met de stad te belegeren, in de hoop dat de opstand van zelve zou ophouden. Hij heeft het land gerust gesteld, de pogingen der oprisping vernietigd en de gedeeltelijke opstanden, welke dezen zouden willen bewerken, getracht te voorkomen. Hij is daarin geslaagd; nergens heeft het volk partij getrokken voor de junta.

Deze en Ametler, woedende dat zij de militie zich niet onder huane van zich aansluiten, blikken besluiten uit, waarin de doodstraf nitgesproken wordt tegen al wie op den eersten reep de wapenen niet zal opvatten.

De opstand van Sarragossa schijnt weldra te zullen eindigen. De stad is naauw door den kapitein generaal omsingeld, en de levensmiddelen ontbreker even als te Barcelona.

De bewoners van Aragon hebben, evenmin als die van Catalonie den opstand hunner hoofdstad begunstigd. Deze vreedzame gesteldheid, gevoegd bij den goeden geest, welke de troepen heeft zal eindigen met de zegepraal van het commandement en de vereeniging der cortes te verkiezen.

FRANKRIJK.

Sedert de laatste omwenteling in de republiek van Athene niet weder gestuurd geworden, is een nationale garde opgericht en alle vreemdselingen in Grieksch dienst hebben hun ontslag bekomen. Deze maatregel tref vooral de Bejersche troepen. De benoeming van den Hertog van Savoye tot Gouverneur van Constantine, wordt dikwijls

rijks-Minister op eenen raad als officieel wijze aangekondigd. Het schijnt dat die Vorst spoedig naar Algerie zal vertrekken, en dat de generaal Barras, die in vervolg van tijd naar Frankrijk zal terugkeren, de beschouwt deze benoeming van den heer de Lamartine als een voorbeeld van de wijsheid van den generaal van Algerie, welke waardigheid voor hem schijnt bestemd te zijn.

— Een te Neapoli onder de bescherming van den Heer de Lamartine uitkomend dagblad, onder den titel van *Bien-Public*, heeft beweerd te weten, dat de heer Guizot veel had toegebragt om de Grieksche revolutie van den 3-15 September te bevestigen door gedurig Kyulug Otto aan te raden, zijn volk niets toe te staan en de Beijerschen in zijne dienst te houden.

— De Beij van Tunis heeft den uitvoer der granen onverhoeds geweerd, zonder den handel, die door dezen despotieken maatregel zeer benadeeld is, eenig uitstel te geven, tegen het recht der volken en de geschonden verdragen, welke tusschen de regering en de europesche mogendheden gesloten zijn. De consul van Sardinië, de heer Peloto, heeft den 14 September, den Beij een ultimatum aangeboden, waarin hij hem aanraadt, om zich binnen het kortst mogelijke tijdsverloop met ja of nee te verklaren; dat wil zeggen, te besluiten of de uitvoer der granen nog gedurende zestig dagen kon plaats hebben. Wil de Beij voortaan de verdragen striktelijk uitvoeren of dezelve sblinden? Hierover zijn onderhandelingen ontstaan. De Beij hoopte den consul tot een mezzo termine over te halen; maar deze heeft zulks niet gewild en heeft de uitvoering, en niets anders, dan de uitvoering der verdragen geëischt.

Daar de Beij niet wilde toegeven, is iedere gemeenschap tusschen hen afgebroken, en de consul heeft daarvan den 12 des avonds officieel aan zijne landgenooten kennis gegeven.

Het besluit van den consul zal de reeds slaanwe vriendschap tusschen het Sardiniësch gouvernement en dat van Tunis geheel te niet doen. De gevolgen daarvan kunnen zeer ernstig zijn.

— Volgens het dagblad de *Siecle* hetwelk echter gewoonlijk niet zeer goed onderrigt is, zou men zich in de diplomatieke wereld met een nieuw verbond tusschen Frankrijk, Engeland en Oostenrijk, een verbond dat te gelijk eene voorzorg en eene bedreiging tegen Rusland zou zijn, bezig houden. De grondslagen van dit traktaat zouden bij de bijeenkomst van het kasteel van Eu bepaaldelijk gelegd zijn, en men wacht met meer dan de ratificatie van de wederzijdsche partijen.

Wij behoeven niet te zeggen, dat deze tijding nadere bevestiging verdient.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 4 Oct. In de heden voortgezette ochtendzitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zijn de beraadslagingen aangevangen over hoofdstuk 10 der begrooting, van Oorlog.

De heer Luyben meent dat dit hoofdstuk reeds op een zeer laag cijfer is gebragt, in evenredigheid met hetgene tot de verdediging des Lands volstrekt noodzakelijk is. Hij beroept zich deswege op de krijgskennis van het geëerbiedigd Hoofd van den Staat. Grooter bezuinigingen kunnen er niet worden ingevoerd, zonder nadeel voor de goede samenstelling onzer legermagt. Daardoor zou ook het getal misnoegden slechts vermeerderd worden. Onze grenzen moeten in goeden staat van defensie gehouden worden. Door eerst op het oogenblik van gevaar aan de verdediging te denken, zou men zich aan wisselvallige kansen bloot geven. Men is met de besparingen reeds te ver gegaan; doob de Regering dit mogelijk achtende, zal hij het hoofdstuk aannemen.

De heer Schooneveld zegt dat aan de Regering te beoordeelen staat, of er al dan niet op de defensiewezen kan worden bezuinigd. De redenaar zal zijne stem van de nadere inlichtingen des Ministers doen afhangen.

De heer Becker erkent de noodzakelijkheid van versterkingen in het belang des Rijks. Hij zal nadere inlichtingen afwachten.

De heer de Jongh heeft den Dank van de Regering dank, en oph het besluit, dat de afzender van het bericht, de Ruggelaars. Diecomis is in sommige gewijzen van veel wat. Hij voor de aanneming.

De heer van Rechten betoogt dat de Nederl. Staat slechts op eigen verdediging behoort bedacht te zijn. Het leger is indruisenden niet en volkomen overeenstemming met dit standpunt. Het zou ons toch weinig baten, wanneer wij eenige duizende soldaten meer onder de wapenen zullen hebben in het oogenblik van gevaar, als het daar zal staan met eene uitgeputte schatkist en eene ontevreden verarmde bevolking. De spreker wederlegt ook dat er geene sympathie voor het leger zou bestaan. Het heeft hem leed gedaan dat zoo vele officieren in de kracht van hun leven zijn gepensioneerd. Harder is het echter nog dat zij hunne plaatsen moeten inruimen voor jonge lieutenants, die even de Militaire Akademie hebben verlaten. Hij stemt tegen het hoofdstuk.

De heer van Dam herinnert dat vroeger de krijgsmagt hier te lande was, hoe men was genoodzaakt, als ware het eene koopwaar, troepen te huren en te koopen. Daarvan dan ook de weinige achtting welke men het leger hier te lande toedroeg. Sedert ons leger uit lands kinderen bestaat is dit zeer veranderd. Het Nederlandsch leger heeft gewichtige diensten aan den Staat bewezen. De redenaar beroept zich alleen maar op de gebeurtenissen van en na 1830. Sedert de staatkundige omstandigheden van gedaante zijn veranderd, roept men echter gestadig hier om bezuiniging en afkanking. En werkelijk heeft men veel, te veel wellicht op oorlog bespaard. De spreker zegt dat de Kamer geëischt heeft dat dit hoofdstuk alleraanzienlijkst zou worden verminderd; maar vergeet men dan dat artikel 204 in de grondwet geschreven is? Dat dit den Koning de verplichting in stellige bewoordingen oplegt, om altijd te zorgen dat er eene genoegzame land- en zeemagt ter bescherming van den Staat aanwezig zij? Dat diensvolgens bezuiniging, uit een grondwettig oogpunt, hier zijne grenzen heeft.

De heer van Rijkevorsel zegt, dat men heeft te kijken tusschen uitgebreide middelen tegen een mogelijken vijand van buiten en een zekeren van binnen, den ongunstigen staat onzer finantien. Hij wil liever voor den laatsten waken en stemt tegen de voordragt.

De heer van Heloma dringt mede op bezuinigingen aan.

De heer van Hoorn van Burgh schetst de gevolgen eener te groote inkramping van het krijgswezen. Verdere besparingen zouden tot eene werkelijke vernietiging onzer kleine maar nog keurige legermagt leiden.

De heer Etschede betoogt dat, indien men het leger te veel vermindert, men in het oogenblik des gevaars die vermindering af te duur zou moeten betalen. De spreker roept de afstemming als een wezenlijk onheil voor het Vaderland beschouwen.

De heer Uytendal Sterling erkent, dat veel is geschied tot besparing en zal nadere inlichtingen afwachten.

De heer Mutsaers voert aan, dat het behoud des Lands aan de krijgsmagt moet kunnen worden toegetrouwd; dat het leger door te gedreven bezuinigingen niet onbruikbaar of op te kleinen voet gebragt mag worden. De zucht van spaarzaamheid moet niet zoo ver gaan, om zich *à la merci* te stellen van elk die ons zou willen belagen. De redenaar althans zal niet roekeloos de hand aan de krijgsmagt slaan en hare kracht niet gansch ondermijnen.

De heer Hooft had gewenscht dat de zoo noodige besparingen op andere posten van dit hoofdstuk waren gebragt. De Regering echter is alleen in staat om te beoordeelen, wat op dit hoofdstuk voor vermindering vatbaar is.

De heer Corneli behandelt het verband van Linnburg tot Nederland en den Duitschen Bond, wat de militaire verplichtingen van het Hertogdom betreft. Men kan niet verlangen dat het twee contin-genten levert. De heer de Jongh ondersteunt dat gevecht. Onder behoorlijke begrootingen zouden uit die dubbele verplichting moeijelijkheden voor Nederland ontstaan.

De heer van Nes gaat te begrootingen van oorlog op verschillende tijdstippen na, en komt tot het resultaat dat de tegenwoordige zeer verminderd en waarlijk niet te hoog is.

Het vervolg der beraadslagingen werd bepaald op heden avond ten zeven ure.

's GRAVENHAGE den 5 October.

In de avondzitting der Tweede Kamer van gisteren zijn de beraadslagingen over het hoofdstuk Oorlog voortgezet.

De heer Luce stelt zich verplicht zijn bekend gevoelen omtrent Nederlands staat van verdediging bloot te leggen. Bij de gunstige gesteldheid der betrekkingen tusschen Engeland en Frankrijk, waarvan de jongste reis van koningin Victoria weder zulke doorslaande bewijzen heeft opgeleverd, bestaat voor ons waardijk van dien kant geen gevaar. Ons gevaar bestaat thans in de finantien. Hij stelt er geen genoeg in, om dappere kundige mannen naar huis te zien zenden, en dit is ook niet hetgene door de Kamer begeerd wordt; men wil alle overvloedige uitgaven afschaffen, al wat niet dringend noodig is eenigen tijd verschuiven. De redenaar kan, behoudens allen eerbied voor het gevoelen van anderen, zijne meening niet opgeven, dat er bij onze tegenwoordige omstandigheden en behoeften op dit hoofdstuk belangrijke bezuinigingen zijn te vinden, dat men in het uur van gevaar de kinderen des Lands daarom niet te minder tot verdediging van hunnen geboortegrond zou zien te wapen snellen, en dat hij zich in hemmede verplicht acht tegen het hoofdstuk te stemmen.

De heer Wavin vraagt eenige ophelderingen; doch kan niet ontkennen, dat sedert eenige jaren op oorlog reeds merkkelijk is bezuinigd, ja de begrooting deswege meer dan de helft is terug gebragt. Hij acht het onregtvaardig zoo vele menschen in eens aan den dijk te zetten. Men kan aldus eventueel inbreuk op zijne engtenanten maken, als wanneer men zijne reuten vermindert. Waaron zouden de krijgsliden bij de regterlijke personen achterstaan?

De heer van Colstein acht de voor oorlog aangevraagde som te hoog, de kosten voor de administratie en de Militaire Akademie oesdrévan.

De heer den Tex zal nadere inlichtingen afwachten. Ook de heer Verwey-Mejan vraagt nadere ophelderingen. De heer van Dam van Leeft ontwikkelt zijne meening nader. Hij ziet hier slechts de noodige middelen ter verdediging. De heer van den Bosch zegt dat zijn groot bezwaar tegen de begrooting is opgeheven, nu de belasting op de inkomsten ingetrokken is. Over mindere bezwaren kan hij heenstappen, acht op oorlog reeds genoeg bezuinigd, en meent dat men in tijds voor een behoorlijken staat van verdediging zorgen moet. De heer Bruce ondersteunt het gevoelen van den heer Luce; ook hij meent dat niet op de eigenlijke strijdsmagt, maar op de overige deelen dezer begrooting veel te bezuinigen valt.

Zijne Exc. de Minister van Oorlog vangt aan met te doen opmerken dat men het personeel, tot dit hoofdstuk behorende, heeft moeten aanspreken, om aan den algemeenen wensch tot het invyeren van bezuinigingen en vereenvoudigingen te voldoen.

Het leger heeft een aanzienlijk offer aan de behoefte des Lands gebragt. Wil men aan het grondwettig voorschrift voldoen, dat 's Lands behoudelijkheid en de vaderlandsche grond zal moeten worden verdedigd, en wil men de morele kracht van het leger behouden, dan kan of mag men, ten deze niet verder gaan. Reeds is het hoofdstuk aanzienlijk verminderd. Het is onmogelijk verder te gaan, zonder een en ander op het spel te zetten. De Minister beweert dat het

hoofdstuk volk heeft verden het minderlijk meer valbaar is, en dat wanneer het leger niet derwijze ingericht kan zijn om eene invasie tegen te staan, het dan beter ware, het leger af te danken, de vestingen en militaire sterkten te sloopen en het materieel te verkoopen. Er zijn op het hoofdstuk geene noemenswaardige bezuinigingen meer aan te brengen. Om niet telken twee jaren de grootste onzekerheid en onrust te doen heerschen, is ten aanzien van ons krijgswezen en het leger een vast stelsel aangenomen, waarvan niet kan worden afgeweken. Het oorlogsbestuur is zoo ver gegaan met bezuinigen als mogelijk is.

De heer Verwey-Mejan verklaart na de ontvangen toezeggingen en verzekeringen vóór het budget van oorlog te zullen stemmen.

Ter stemming overgegaan zijnde is het 10de hoofdstuk aangenomen met eene meerderheid van 44 tegen 13 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren Corver Hooft, Schuyveland, van Rosenthal, Bruce, van Sasse van Yssel, Boreel van Hoogelanden, Anemaet, Luzac, van Goltstein, van Rechteren, van Nagell, van Heloma en van Rijkevorsel.

Daarna is de Vergadering gescheiden tot heden morgen ten 11 ure.

In deze ochtendzitting worden, na het uitbrengen van rapport op een ingekomen verzoekschrift, de beraadslagingen geopend over hoofdstuk II der begrooing, Departement van Koloniën.

De heer van Goltstein merkt aan, dat zich hier een geheel ander verschijnsel dan bij de andere hoofdstukken opdoet, het is namelijk eerder te laag dan hoog. Daarop komen niet alle uitgaven voor, welke er eigenlijk op behoorden. De redenaar deelt verder zijne beschouwingen mede nopens het bekende consignatie contract met de Handel-Maatschappij. De bepalingen van het contract kunnen noch uit het oogpunt van het handelsrecht, noch ook uit dat van het staatsrecht den toets doorstaan. Hij zou dus wenschen dat men zich daaraan onttrok, en stemt tegen het hoofdstuk.

De heer van Rijkevorsel kan zijne goedkeuring aan de voordragt niet geven. Dit geschiedt intusschen gezins uit gebreke aan achting of vertrouwen vóór den Minister, die aan het hoofd van het departement staat. Hij kan zich met de voordragt niet verenigen, omdat niet alle uitgaven van het departement op de begrooing zijn gebracht. De redenaar heeft de innige overtuiging dat het consignatiecontract overeenkomstig het belang van het Land is. Er bestaat geene betere wijze om de producten der Oostindiën te realiseren. Hij zal tegen het hoofdstuk stemmen.

De heer van Dam van Isselt vindt geene vrijheid meer om het hoofdstuk af te stemmen. Eene vraag doet hij nopens het gezegde van den vorigen redenaar, betrekkelijk den verkoop der producten op Java, namelijk waarom de buitenlander hoog zou koopen, om hier te Lande lager te verkoopen. Dit is toch niet de gewone regel in den handel.

De heer van Rijkevorsel licht dit punt nader toe. Inderdaad moet zijn gezegde tegenstrijdig voorkomen. Maar de reden is hierin gelegen, dat de vermedeling bij het koopen der producten er geenszins op ziet, of die hem voordeel zullen opleveren. Hij maakt daarvan alleen gebruik als van een middel van retour, wanneer lijnwaden en andere producten reeds aangevoerd zijn.

De heer Luzac betroft dat art. 50 der Grondwet in dien zin verstaan moet worden, dat alle uitgaven vóór de Oostindië hier te Lande op de begrooing moeten voorkomen.

De heer van den Bosch merkt op dat hij het ontwikkelde gevoelen omtrent den afgeheelen verkoop der producten op Java niet kan deelen. Hij treedt in eenige beschouwingen omtrent de consignatie- en kapitalisatie-contracten, en beantwoordt de gemaakte aanmerking als of er op ultimo 1838 een deficit van 18 miljoen zou hebben bestaan; de berekeningen deswege door den spreker gemaakt, strekken ten behoeve dat er geen te kort maar alleen een onverrekkend saldo bestond. Hij zal vóór de wet stemmen.

Z. Exc. de minister van Koloniën vangt aan met op te sommen de bedenkingen, die er tegen dit ontwerp gemaakt zijn. Men meende dat zekere uitgaven, in Oost-Indië gedaan, op de in behandeling zijnde begrooing hadden moeten voorkomen, die uitgaven zijn vóór de studiekosten van kadetten aan de Akademie te Brda, vóór het verdueren te Harderwijk en vóór de Akademie te Delft. Z. Exc. zou kunnen vragen welke uitgaven wel en welke niet op de begrooing moesten voorkomen. Hij zal echter ontwikkelen het stelsel, hetwelk hij heeft gemeend te moeten volgen, en zal daartoe treden in een administratief en staatkundig betoog.

Nopens de bezorgdheid, dat bij de opvatting van het uitsluitend opperbestuur, zoo als dat thans geschiedt; het der Regering vrij zou staan oer der Koninklijke Prinsen aan het hoofd van het Oostindisch bestuur te stellen, en daaraan eene aanzienlijke uitgave te verbinden, merkt Z. Exc. op, dat deze bedenkingen op zoo overdreven en onwaarschijnlijke veronderstellingen rusten, dat hij zich ontzaggen acht daarover in bijzonderheden te treden.

Nadat nog eenige leden het woord hebben gevoerd en de Minister zijne bedoeling nader verklaard heeft, wordt het ontwerp in omvraag gebracht en aangenomen met 48 tegen 8 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren Luzac, van Rijkevorsel, Bruce, van Sasse van Yssel, Anemaet, van Rechteren, van Nagell en van Goltstein.

De beraadslagingen worden geopend over het ontwerp tot vaststelling eener sou, ter bestrijding van onvoorziene behoeften gedurende de jaren 1844 en 1845. De heer van Panhuys heeft bezwaren tegen het cijfer, men had mogen verwachten dat het ingekort zou zijn geworden, en een vaste maastaf ontbreekt daarbij ten eenenmale. Verscheiden andere leden spreken voor of tegen dit hoofdstuk. Na door Z. Exc. den Minister van Financien ad interim verdedigd te zijn, wordt het aangenomen met eene meerderheid van 32 tegen 24 stemmen.

Tegen hebben gestemd de heeren Warin, Scheers van Harenarspel, Telling, Corneli, van Rijkevorsel, Bruce, van Rosenthal, van Panhuys, Tromp, van Sasse van Yssel, Michiels van Verduynen, Gouverneur, Brouwer, Verwey-Mejan, Anemaet, Cost Jordens, van Rechteren, Petit, de Man, Modderman, Star Busmann, van Goltstein, Luzac en Soboonveld.

Aan de orde van den dag is de beraadslaging over de middelen tot dekking der uitgaven.

De heer Corver Hooft zegt dat de bezwaren, welke hij bij de beraadslagingen over het eerste hoofdstuk had, door de intrekking van het middel, bevattende eene belasting op de inkomsten, zijn vervallen.

De heer van Nagel heeft, bij den aanvang der beraadslagingen, besloten tegen alles te stemmen, omdat hij gehoord had dat door eene afstemming nieuwe voordragten zouden worden aangeboden. Wat de onderhavige voordragt betreft, de middelen sluiten niet, hij zal er zich tegen verklaren.

De heer van Rijkevorsel is van gevoelen, dat de afstemming van sommige deelen der begrooing geene reden moet opleveren tot afstemming der middelen, en dat de uitneming van eene belasting op de inkomsten uit de middelen een bezwaar bij sommigen wegneemt.

De heer van Rechteren zegt dat de Grondwet wil, dat de begrooing der uitgaven zou worden vastgesteld, en dat tevens vóór gelijken tijd, dat is vóór twee jaren, de staats-inkomsten zouden worden vastgesteld. Art. 125 wil eene hoofdstuksgewijze behandeling. De redenaar leidt hieruit de gevolgtrekking af dat de vaststelling der staats-inkomsten thans ongrondwettig is. Daarvóór acht hij haar ontydig.

De heer Kniphorst heeft nog meerdere bezwaren tegen de voordragt. Hij vraagt of de 10 ocenten op de grondbelasting bij eene wet op de inkomsten in aanmerking zullen komen, en zegt dat de wetten op de accijzen te veel op de mindere klassen drukken. Hij is geen voorstander van vrij-

heid van handel, onbepaalde afsluiting, begeert hij echter ook niet.

De heer van Sasse van Yssel betoogt, dat in de partiële aanneming van de middelen moet worden voorzien. Ofschon geene der voordragten toegevaard hebben, moet hij thans zijne oppositie laten varen. Hij zal tot dekking der uitgaven medewerken. De beraadslagingen zullen altijd dat nut gewicht hebben, dat de Regering van de noodzakelijkheid zal overtuigd zijn om belangrijke verbeteringen aan te brengen.

De heer van Goltstein geeft zijne ineenlooping te kennen, dat het thans heerschende stelsel van belastingen niet doeltreffend is. Alle takken moeten onder de belasting vallen. Hier worden slechts enkele bronnen, de grondeigenaars en de nijverheid, getroffen. Het inkomen der geleende kapitalen is echter onbelast gebleven. Hij verklaart zich tegen.

De heer Tromp gelooft dat de aanneming dezer wet kindonlijk zal zijn voor de te verwachten gewijzigde hoofdstukken.

De heer Luzac heeft zich tegen de uitgaven verzet. Nu, daar deze zijn toegestaan, zal hij ook uit volle overtuiging ook de middelen tot bestrijding daarvan verleenen. Hij kan zich ten sterkste tegen het stelsel van een redenaar uit Utrecht dat stelsel zou het credit ten onderste boven keeren, en in de tegenwoordige omstandigheden nu men eene conversie wil, allernadeeligste gevolgen hebben.

De heer Bruce ziet zich, na de uitgaven zijn goedgekeurd, getrongen de middelen toe te staan.

Ook de heer van Rosenthal zal, nadat de uitgaven verleend zijn, de middelen toestemmen.

Z. Exc. de Minister van Financien ad interim verklaarde dat hij bij den geest, in deze vergadering van verschillende zijden geopenbaard, en vooral na de merkwaardige ontwikkelingen, waarin de laatste sprekers getreden waren, die rekenen te kort te doen aan hetgeen hij hun. Ed. Mog. verschuldigd was, indien hij het omlenhavende ontwerp nog nader toelichtte. De daarin staatselijk gebrachte verandering was het noodzakelijk gevolg van het afstemmen van eenige hoofdstukken der begrooing van uitgaven, welke niet gedoogde voor het oogenblik hooger middelen vast te stellen.

De beraadslagingen gesloten, verklaard zijnde, wordt het ontwerp in omvraag gebracht en met 41 tegen 15 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren Telling, Corneli, Buma, de Jong, Roume, Tromp, Michiels van Verduynen, Gouverneur, Anemaet, Kniphorst, van Rechteren, van Nagell, Petit, van Goltstein en Mutseers.

De Vergadering wordt vervolgens tot nadere bijeenroeping gescheiden.

Hiermede acht men tevens de werkzaamheden van dit zittingjaar afgetoopen.

De heer van Sasse van Yssel zeide nog den 28sten September in de avondzitting:

Edel. Mog. de Heeren! Men geeft aan mijne laatste rede eene uitlegging, dat zij niet verdieft.

Ik vraag in dezelve « eene onmiddellijk overzetting der grondwet, ten einde de noodlottige botsingen te doen ophouden, die nu het regeren onmogelijk maken » Maar kan men opdijker wijs aan deze woorden de betekenis geven, dat ik zou gewild hebben, de hooge regering tot het invoeren eener grondwet, hangende deze beraadslagingen, te dwingen?

Zoo dit mijne bedoeling ware, geyeast, dan behoorde ik niet in uw midden, maar in een dolhuis te zitten.

Noen, mijne heeren, zoo strijdig met het gezond verstand was zij gezins, zij strekte alleen daarheen, om van 's konings ministers de plegtige verklaring uit te lokken, dat hunne Exc. zich onzijdig zouden bejvoren, om de herziening der grondwet, onder inachtname van monarchalen levens-

Wettelijke beginselen voor te bereiden, die daartoe
betreffelijke wetten te ontwerpen, en dan de be-
voegingen der bevoegde magten te onderwer-
pen, want in het hoogste belang hechten aan deze
verklaring van de zijde der ministers, daar zij op
aanvraag, wat de staatkundige beschouwing der
begrooting betreft, eenen beslissenden invloed zou-
den hebben, zijn de woorden waarin ik mijnen
wensch uitlette, stroef, hard en seker geweest. Wie
over zal zich daarover verwonderen, daar ik on-
der de impressie sprak van de rampen, die het
vaderland bedreigen, die ik in 1840 in de dub-
bele Kamer voorspeld heb en die ons boven het
hoofd hangen als het zwaard van Dumoules. Ik
zoude indertijd onder anderen, met een onont-
bindbare Kamer en verantwoordelijke ministers is
het regeren ondenkbaar, ik veronderstel (dat wa-
ren mijne woorden) dat de Kamer de begrooting
der uitgaven aanneemt en de middelen weigert.
Wat dan? een coup d'etat, een staats-bankroet
en appel aan 't volk; en ten slotte eene bill van
indemniteit.

Mijne voorspelling vrees ik, zal niet falen.
Bij deze explicatie zoude ik berusten, indien ik
deze gelegenheid niet wilde waarnemen, om mijn
parlementair gedrag en ook in de toekomst voor
de beschuldiging van inconsequentie wilde waar-
borgen.
Om deze reden voeg ik er bij, dat, zoo mijns
ondanks de begrooting van uitgaaf werd aangenomen,
ik deze zaak zal beschouwen als een *fait accompli*
en de regering zal ondersteunen, om de-
zelfde te dekken door aannemelijke belastingen.
Ik heb gezegd.

Het Handelsblad bevat in zijn nummer van den
5 dezer de volgende beschouwingen, ten aanzien
van de verwerping van het Hoofdstuk der Begroo-
ting voor de Marine.

De zitting van gisteren heeft weder een nieuw
blijk gegeven hoe uiteenloopende de beslissingen
der Kamer soms zijn. Tot gisteren had zij alle
Hoofdstukken aangenomen, met uitzondering van
het tweede, dat tot de Hooge kollegien van staat
betrekking heeft. In zoo verre dat hoofdstuk ver-
worpen is, omdat het onvolledig was, kan men
noch de afstemming verklaren, doch wanneer deze
de strekking niet gehad hebben, om bezuinigun-
gen in te voeren, dan zal de afstemming weinig
vrucht opleveren, daar het hoofdstuk de Hooge
kollegien van staat enz. bevat, die op de grond-
wet gevestigd zijn, en die derhalve, zonder he-
rziening van het staatsverdrag, niet aanzienlijk in-
gekrompen kunnen worden.

Gisteren echter heeft de Kamer voor de eerste
maal een der hoofdstukken afgestemd en dat wel
van het Departement van Marine, zonder dat er
daarover zeer uitgebreide beraadslagingen hebben
plaats gehad. Zonderling voorwaar! Terwijl men
het ene hoofdstuk aanneemt, dat afgeheelen voor
bezuiniging en vereenvoudiging vatbaar geoordeeld
wordt, en dat door zoo vele afgevaardigden be-
schuldigd is geworden aan eens ongrondwettigheid
te lijden, wordt een ander hoofdstuk van een de-
partement, aan welks hoofd een minister geplaatst
is, die zich beijverd heeft, zijne begrooting met
drie tonnen gouds te verminderen, die de meest
mogelijke inlichtingen en ophelderingen, zelfs in
eene bijzonder uitgebreide en wetenschappelijke
memorie heeft gegeven, en die de meest stellige
toezeggingen, voor het vertolg doet, wordt dat
hoofdstuk door de Tweede Kamer verworpen, niet
met een enkele stem, maar met een overgroot
meerderheid, zonder dat men zich als het ware
de moeite gegeven heeft, om met den Minister in
de bijzonderheden van het hoofdstuk af te dalen.
Thans ziet de Minister zich verplicht, om of af-
te treden of om maatregelen ten uitvoer te leggen,
die tegen zijn overtuiging, zouden strijden, of die
voor het minst met zijn wenschen niet zouden
stroomen. Zoo vele Hoofdstukken neemt men aan,
en over zoo vele besparingen die er wellicht daarop
kunnen gemaakt worden, stappt men heen, maar
de maritime etablissementen, de werven, die niet
aan het lijden. Wij weten het, dit is een punt,
dat voor verheldende beschouwing vatbaar is;
maar het is althans geen grondwettig punt, het
welk niet mag worden overgegeven. Wij konden
daarover afweiden, doch vermeenen ons te kan-
nen beperken met te zeggen, dat het oogenblik niet
juist gekozen schijnt, om bepaaldelijk die besu-
niging te verlangen, welke het doel van de af-
stemming schijnt te zijn geweest.

Het is te hopen, dat de Minister op eene andere
wijze, aan het verlangen der Kamer, tot het in-
voeren van meerdere bezuinigingen op zijn depar-
tement, zal weten te voldoen. Mocht dit het geval
niet kunnen zijn, dan zouden wij den Minister,
als ons diep leedwezen moeten aanraden, veeleer
de portefeuille neder te leggen, dan tegenwoordig,
de bedoelde maatregelen te nemen.
Wij verwachten echter, dat de Kamer, bij na-
der inzien, wanneer alle de andere hoofdstukken
zullen zijn aangenomen, en wanneer de Minister
slechts eenige meerdere bezuiniging zal hebben tot
stand gebracht, hare toestemming niet zal weigeren
aan het hoofdstuk van de Marine.
Welk ook het besluit van den minister moge zijn,
hij zij overtuigd, dat men persoonlijk algemeen het
grootste vertrouwen in hem stelt, dat men zijne
verdiensaten en talenten wel weet te waarden,
en dat het een ieder, zelfs den tegenstanders zij-
ner begrooting iunig leed zou doen, indien deze
geachte staatsdienaar zijne diensten niet verder aan
land en Koning zou wijden.

HORN, 3 October 1843. Gisteren was de hoofd-
plaats van het voormalige Graafschap Horn oog-
getuige van eene plegtigheid, welke langen tijd in
het geheugen der ingezetenen zal blijven geprent, --
van eene dier indrukwekkende plegtigheden, welke
der Roomsch-Katholieke Kerk eigen zijn, en ten
allen tijde, bij de gemeentenaren van Horn, aan-
gemene en godvruchtige herinneringen zullen te
weeg brengen. Het was namelijk de dag, op wel-
ken het schoone, nieuwe kerkgebouw dezer ge-
meente door den Hoog Eerw. Heer Paredis, Bisschop
van Mirene en Apostolische Vicarius van Limburg,
daarin door eene talrijke Priesterschaar bijgestaan,
werd geconsacreeerd. Zijn Hoog Eerw., nog Deken
van Roermond zijnde, had, den 10 Mei 1838, den
eersten steen van dat gebouw gelegd, en hetzelve,
den 18 Dec. daaraanvolgende; voor de Godsdienst-
oefeningen ingewijd.

Nooit zullen wij vergeten al hetgene de gods-
dienstige ceremonies der Kerkwijding in ons te
weeg bragten, en nimmer zal ons de plegtigheid
van gisteren, welke voorzeker mag geteld worden
als eene der schoonste, die de Roomsch-Katholieke
Godsdienst viert, uit het geheugen gewischt worden.

De Kerkwijding, waartoe de gemeente door
haren waardigen Herder, den zeer Eerw. Heer Pas-
toor Keulen met vasten en bidden was voorbereid
nam een aanvang des morgens omstreeks zeven
uren, en was het tegen het middaguur afgelopen.

Ten vijf ure, na afloop van het dinee werd door
Mgr. Paredis, het Lof gezongen, dat gevolgd werd
door het *Te Deum Laudamus*; doch, voor dat
deze lofsang aangeheven werd, deed de Zeer Eerw.
Heer van Amstel, Pastoor te Baexem, in eene
serlijke rede, de voordeelen der kerkwijding ge-
voelen, en herinnerde zijne toehoorders aan de in-
nigvuldige bijdragen, welke de gemeentenaren
van Horn, en aan de subsidien, die Zijne Majes-
teit de Koning, ter oprigting van het thans vol-
tooid, zijner bestemming waardige gebouw, had-
den zamengebracht, alsmede aan den onvermoeiden
ijver, waarmede het gemeente-bestuur, en de
Kerkeraad dat werk hadden ontworpen, en niet-
tegenstaande de groote kosten daarvan, hadden
doorgezet en voleind.

Advertentien.

Er wordt gevraagd in eene der Steden van
de Provincie Noord-Brabant, in eene ZEEPZIE-
DELIJ, eenen bekwaamen MEESTERKNECHT,
van goede getuigschriften voorzien. Men
adressere zich met franco brieven onder
Letter V. aan den Boekhandelaar D. A. A. DE
ROOIJ te 's Bosch.

POSTWAGEN BERIGT.

VERTREK VAN 'S BOSCH NAAR EINDHOVEN
In plaats van 's morgens 7½ tot 9 ure, teneinde
Reizigers vertrekkende 's morgens ten 5½ uit
Brada en 7½ ure uit Tilburg, te Yucht zouden
aankomen om met eerstgemelde Wagent
kanalen doorreizen.

DEPOT

VAN ENGELSCH, BRABANDSCH, RUHRORTSCH
EN LUKSCH
STEENKOLEN van B. WELSCH,
op den Kanaaldijk te 's Hertogenbosch.
Voor Stoomwerkhuizen, Branderijen, Bierbrou-
werijen, Mouterijen, Verwerijen, Kogchels,
Maarden, IJskogchels, enz. met en zonder
Aapje, Galletten, Coke en gemaakte Kluitch.

Verkoop van Boeken.
MUZIKWERKEN, ATLASSEN, LANDKAARTEN,
PLATEN, PORTRETTEK, LIEFHERRBERIEN
en MUNTEN, grootendeel nagelaten door wij-
len den Heer H. H. PHILIPPEVS Med.
Doot. te Schijndel en andere liefhebbers, op
Maandag den 11 October 1843 en volgende
dagen, van des voormiddags tien tot des na-
middags twee uren, door en ten huize van de
Boekhandelaars H. PALIER en ZOON te 's Her-
togenbosch, alwaar de Catalogus voor 10 Cents
verkrijgbaar is.
Algemeene kijkdag, Zaterdag den 14 October
1843 des voor- en namiddags.

Aanbesteding.

Op Maandag den 16 October 1843, des mor-
gens ten elf ure, zal door het R. C. Kerk-
bestuur te Boekel, onder nadere goedkeuring,
ten huize van VAN DER BURGT naast de
Kerk publiek worden AANBESTEED:
Het doen van eenige PERAN-
DERINGEN VERNIEUWIN-
GEN en HERSTELLINGEN
aan de Kerk der R. C. Gemeente
te BOEKEL.

Het BESTEK en VOORWAARDEN zal ter lezing
liggen bij VAN DER BURGTEN daags te voren
de noodige aanwijzing worden gedaan; zul-
kende intusschen nadere inlichtingen te beko-
men zijn, zoo bij den WelEerwarden Heer
PASTOOR te Boekel, als bij den Provinciaelen
Ingenieur Jhr. E. C. B. Ridder VAN RAP-
PART te 's Bosch en den Opzigtcr VAN VEG-
GEL te Erp.

Bij fatsoenlijke BURGERSLIJDEN, wonende
in het aangenaamste dezer Stad, verlangt men
EEN of TWEE Personen, liefst gepensioneer-
den in de KOST, met genot van vrage Ka-
merrs en Bediening. Adres bij den Uit-
gever dezcr onder Letter W. Brieven Franco.

Een Med. Doot op een der aangenaamste
dorpen der Prov. Utrecht, vraagt tegen No-
vember aanstaande, ter waarneming zijner
Apotheek eenen BEDIENDE, het Recepteren
kundig, van een goed zedelijk gedrag en
van de R. C. Godsdienst. Adres met gefran-
coerde brieven onder Lett. H. G. bij den
Boekhandelaar J. R. VAN ROSSUM te Utrecht.

Belangrijke Hout-Verkoop.

De Notaris LE BRUIN, resident te Broekhui-
zen, zal op Maandag den 23 October 1843,
ten 10 ure 's ochtends, op verzoek van den
WelEdelen Heer H. H. HERMANS, Lid der
provinciale Staten van Limburg, op dezelfde
Bouwhoeve, genaamd het Ooijervuura-
nest te Well, kanton Gennep (Limburg) ten
meest biddende op credit verkoopen: een groot
aantal zware BOOMEN, dienstig tot Balken,
Molenstenders assen en verder Timmerhout, en
bestaande uit:
I. 80 a 90 stuks schoone EIKEN van 1 El 7
Palm tot 3 El 5 Palm ontrek, 7 ellen tot
11 El 5 Palm lengte en 5 Palm 7 duim tot 1
El 1 Palm beslag.
II. 15 a 20 dico ESSEN van 1 El 7 Palm tot
2 El 5 Palm 8 Duim ontrek, 7 Ellen tot 11
El 5 Palm lengte en 5 Palm 7 duim tot 8
Palm 6 Duim beslag.
III. 20 a 25 dikke DENNENBOOMEN van 1 El
7 Palm tot 2 El 3 Palm ontrek, en van 13
tot 17 Ellen lengte.
Behalve het bijzonder schoone gewas dezer Bo-
men, biedt derzelve standplaats, ten oprigte
van het vervoer, den liefhebbers een aan-
merkelijk voordeel aan, daar dezelve hoogs-
tens 400 ullen van de Maas verrydder zijn en
bij hoog water vlotsgewijs gemakkelijk kun-
nen vervoerd worden.
Men zal zich vergaderen in de Maanriks-
wéide op den weg van Well naar Borgen
tegenover de gemeente Muhlhoes.
Nadere inlichtingen zijne bekomen, ten kantore
van genoemden Notaris, alsmede bij den No-
taris MILLIARD te Roermond, en bij den
Heer Verkooper te Heel.
BEURS VAN AMSTELRDAM.
Beers, Zaterdag 7 October 1843.
W. & Z. 2½ Ct. 103 ½ 121 ½ 100 ½ 99 ½ 98 ½
41 Ct. 93 ½ Dito 31 Ct. 77 ½ Handl. 132 ½ O. 1. 5 Ct.
99 ½ Rijn Spoorw. 90 ½ Aand. Holl. Spoorw. 85 ½ And 86 p.
St. 16, 17 ½ Bbo Coupon 194 ½ Dto 3 Ct. 27 ½ Dto 1.
21 Ct. 44 ½ 1. Oude Reers 107 ½ Dto 4 Ct. 90 ½ D.
steg. en Co. 90 ½ Brazilen 100 p. St. 70 ½ Maak. 32 ½
Ter Drukk. van D. A. A. DE ROOIJ te 's Bosch